

Legislație și standardizare în informatică

PROPUNERE DE PROIECT DE RECOMANDARE LEGISLATIVĂ PRIVIND PROTECȚIA DATELOR CU CARACTER PERSONAL ÎN DOMENIUL SERVICIILOR DE TELECOMUNICAȚII, LUÂND ÎN CONSIDERARE ȘI SERVICIILE TELEFONICE

mat. Rodica Brînda

Institutul de Cercetări în Informatică

Art. 1 Termenii de bază utilizați în prezenta recomandare au semnificația definită în continuare:

abonat	- orice persoană care a încheiat un contract cu operatorul de rețea care furnizează un serviciu de telecomunicație, în vederea utilizării acestui serviciu;
colectarea	- activitatea de obținere de date referitoare la persoana în cauză;
comunicarea	- acțiunea prin care se face accesibil terților datele cu caracter personal, oricare ar fi mijloacele sau suporturile utilizate;
date cu caracter personal	- orice informație, privind persoana identificată sau identificabilă (persoana în cauză). O persoană fizică nu este considerată ca "identificabilă" dacă această identificare necesită amânări sau activități nerezonabile;
date de serviciu	- totalitatea datelor cu caracter personal, generate prin utilizarea serviciilor de telecomunicații și înregistrate de către operatorul de rețea cu finalități tehnice și operaționale;
furnizorii de servicii	- entitate publică sau privată care furnizează sau girează servicii de telecomunicații, utilizând fie o rețea pusă la dispoziție de către un operator de rețea, fie propria sa rețea;
metode criptografice	- metode de ascundere a conținutului semantic al exprimărilor lingvistice;
operator de rețea	- entitate publică sau privată care face disponibilă utilizarea unei rețele de telecomunicații;
participant la traficul informatic	- persoana care participă la acest trafic;
persoana în cauză	- persoana referită; ea are dreptul să-și manifeste poziția în raport cu informațiile care o privesc, indiferent de autoritatea sau persoana care colectează informațiile;
prelucrarea	- operație sau ansamblu de operații efectuate parțial sau total cu ajutorul procedurilor automatizate și aplicate datelor cu caracter personal, cum sunt înregistrarea, conservarea, adaptarea sau modificarea, extragerea, consultarea, utilizarea, comunicarea, împerecherea sau interconexiunea, ca și ștergerea sau distrugerea;
receptor	- persoana care primește datele;
responsabil de rețea informatică	- persoana responsabilă, din punct de vedere juridic, a rețelei informatice în cauză;

responsabil pentru prelucrarea datelor informatice responsabilul prelucrării	- persoana care răspunde, din punct de vedere legal, de prelucrare; - persoana fizică sau juridică, autoritatea publică sau orice alt organism care, singur sau în colaborare cu alții, determină finalitățile și mijloacele - în special organizarea - colectării și prelucrării datelor cu caracter personal;
rețea de telecomunicație	- infrastructura publică / privată de telecomunicație care permite transportul semnalelor între punctele terminale definite de rețea prin fire, fascicule herziene, mijloace optice sau prin alte metode electromagnetice;
rețea informatică (rețea de calculatoare)	- ansamblu de noduri de prelucrare a datelor interconectate în scopul comunicației de date (SR ISO/CEI 2382-1/01.01.45);
rețea publică de comunicații de date servicii de telecomunicație	- rețeaua prin care se comunică date pentru domeniul public; - diverse prestări oferite prin intermediul rețelelor de telecomunicație, permițând utilizatorilor să comunice între ei sau să comunice prin mesaj vocal, text, imagine sau prin transmisii de date;
societatea informației	- o economie și o societate în care colectarea, stocarea, prelucrarea, transmisia, diseminarea și utilizarea cunoștințelor și informațiilor, inclusiv dezvoltarea tehnicilor de comunicație interactivă, joacă un rol decisiv; factorii semnificativi în această dezvoltare sunt <i>tehnologia</i> - de ex. în forma creării și extinderii rețelelor de transmitere a informației (trenuri de, respectiv magistrale pentru, informații) și dezvoltarea interfețelor prietenoase om-mașină - <i>industria</i> - de ex. în sectoarele de producție și servicii multi-media- <i>lumea lucrului</i> - de ex. în forma schimbului de informații profesionale în cadrul diverselor ocupații și apariția unor noi forme de lucru (tele-lucru, lucru la domiciliu) precum și <i>toate formele de cultură în societate</i> - de ex. în sferele educației, culturii, transportului, modului de viață în general. Din punct de vedere <i>politic</i> , societatea informației trebuie să rămână o societate democratică, din punct de vedere <i>economic</i> ea trebuie să determine o creștere considerabilă a potențialului economic, iar din punct de vedere <i>cultural</i> ea trebuie să devină o societate bazată pe cunoștințe, cu o informație și o cultură corespunzătoare.
societatea globală a informației	- societatea informației, sub aspect pur informațional;
sursă tehnologiile informației	- persoana care produce datele; - ansamblul tehnologiilor specifice informaticii, precum și acele părți ale comunicației aferente transferului de informație în rețelele informatice;
terț	- persoană fizică sau juridică, autoritate publică sau orice alt organism, altcineva decât persoana în cauză, responsabilul pentru prelucrarea datelor sau o persoană abilitată să prelucreze datele cu caracter personal;
titular al bazei de date	- proprietar al bazei de date;
titular de rețea informatică	- proprietar al rețelei informatice;
trafic transfrontiere	- trafic informatic în care persoanele participante sunt situate pe teritoriul a două sau mai multe state;
traficul electronic al informațiilor	- trafic informatic realizat cu mijloace electronice;
traficul informatic	- circulație (în ambele sensuri) a datelor și programelor informatice între doi sau mai mulți utilizatori;
transportator de date utilizator	- persoana care transportă datele; - ultima persoană care folosește serviciile de telecomunicații, inclusiv dacă este cazul, alte persoane care utilizează rețele și furnizori de servicii.

Art.2 Recomandarea prezentă se aplică operatorilor de rețea și furnizorilor de servicii care, în îndeplinirea sarcinilor lor, colectează și prelucreează date cu caracter personal atât ale persoanelor fizice, cât și juridice, date cu caracter personal care fac obiectul unei prelucrări automatizate.

- Art.3**
- (1) Serviciile de telecomunicații și, în particular, serviciile telefonice în curs de dezvoltare trebuie să fie oferite cu respectarea vieții private a utilizatorilor, a secretului corespondenței și a libertății comunicării.
  - (2) Operatorii de rețea și furnizorii de servicii de software și de hardware trebuie să utilizeze tehnologia informației pentru a produce și utiliza rețele, hardwareul și softwareul adecvat, cu respectarea vieții private a utilizatorilor oferind și punând la dispoziție dispozitive de acces la rețea și la serviciile de telecomunicații.
  - (3) Este interzisă orice ingerință în conținutul comunicației, prin operatorul de rețea sau prin furnizorii de servicii, când aceasta nu este autorizată din motive tehnice pentru înregistrare sau transmitere de mesaje, din alte motive legitime sau pentru executarea unui contract vechi de serviciu cu abonatul, iar datele rezultate în urma unei asemenea ingerințe nu trebuie să fie comunicate terților.
  - (4) Este interzisă orice ingerință a autorităților publice în conținutul unei comunicații și utilizarea mesei de ascultare sau a altor mijloace de supraveghere sau de interceptare a comunicațiilor, dacă nu este prevăzută prin lege și nu constituie o măsură necesară într-o societate democratică pentru:
    - a. apărarea națională și a ordinii de drept a statului și societății, a intereselor monetare ale statului sau reprimarea infracțiunilor penale;
    - b. protecția persoanei în cauză, a drepturilor și libertăților individuale.
  - (5) Legislația în vigoare trebuie să reglementeze, în cazul ingerințelor autorităților publice în conținutul comunicației:
    - a. exercitarea drepturilor de acces și de rectificare a persoanei în cauză;
    - b. condițiile în care autoritățile publice competente vor avea dreptul să refuze sau să condiționeze accesul persoanei în cauză la informațiile care îl privesc;
    - c. păstrarea sau distrugerea acestor date.

Când un operator de rețea sau un furnizor de servicii este desemnat de către o autoritate publică să efectueze o ingerință, datele colectate sunt comunicate numai organismului desemnat cu autorizarea acestei ingerințe.

- (6) Legislația în vigoare prevede condițiile și garanțiile în baza cărora operatorii de rețea sunt autorizați să utilizeze mijloace tehnice pentru localizarea originii apelurilor răuvoitoare sau abuzive.

Art. 4 (1) În domeniul telecomunicațiilor, colectarea și prelucrarea datelor cu caracter personal sunt efectuate și dezvoltate ținând cont de protecția datelor, de dispozițiile enunțate în Convenția STE 108 pentru protecția persoanelor ținând seama de prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal și în special de finalitate.

Fără a prejudicia alte facilități prevăzute în recomandarea prezentă, datele cu caracter personal nu trebuie să fie colectate și prelucrate de operatorii de rețea și de furnizorii serviciilor, decât în scopul racordării la rețea și punerii la dispoziție a unui serviciu de telecomunicație determinat, în scopurile facturării și verificării plăților, ca și pentru asigurarea punerii în lucru a unei tehnici optime și pentru dezvoltarea rețelei și serviciului.

- (2) Operatorii de rețea și furnizorii serviciului trebuie să informeze într-o manieră corespunzătoare abonații serviciului de telecomunicații, despre categoriile de date cu caracter personal care-i privesc, colectate și prelucrate, privind baza juridică a colectării, finalitățile pentru care ele sunt colectate și prelucrate, utilizarea care s-a făcut și durata păstrării lor.

Art.5 (1) Datele cu caracter personal, colectate și prelucrate de către operatorul de rețea sau furnizorii de servicii, nu trebuie să fie comunicate atunci când abonatul în cauză nu și-a dat scris consimțământul său expres și clar, iar informația comunicată nu trebuie să permită identificarea abonaților apelați.

Abonatul își poate retrage în orice moment consimțământul său, dar nu retroactiv;

- (2) Dacă comunicarea datelor cu caracter personal, colectate și prelucrate de către operatorul de rețea sau furnizorii de servicii este prevăzută prin lege și constituie o măsură necesară într-o societate democratică, datele pot fi comunicate autorităților publice;
- (3) În cazul comunicării datelor cu caracter personal autorităților publice, legislația în vigoare trebuie să reglementeze:
  - a. exercitarea drepturilor de acces și de rectificare de către persoana în cauză;
  - b. condițiile în care autoritățile publice competente vor avea dreptul să refuze să dea informații persoanei în cauză;
  - c. păstrarea sau distrugerea acestor date.
- (4) Listele cu abonați, care conțin date cu caracter personal, nu pot fi comunicate terților de către operatorul de rețea și furnizorii serviciilor, decât dacă este îndeplinită una din următoarele condiții:
  - a. abonatul și-a dat consimțământul său scris, expres și clar sau
  - b. abonatul, informat de comunicarea în cauză, nu a formulat obiecții sau
  - c. autoritatea desemnată cu protecția datelor a autorizat comunicarea sau
  - d. comunicarea este prevăzută prin legislația în vigoare.

Abonatul își poate retrage consimțământul în orice moment, dar nu retroactiv.

- (5) Comunicarea datelor cu caracter personal este permisă între operatorii de rețea și furnizorii serviciului atunci când ea este necesară finalităților operaționale și de facturare.

Art. 6

- (1) Fiecare abonat poate să obțină la cerere și la intervale rezonabile, fără amânări sau cheltuieli excesive, toate datele care îl privesc, colectate și prelucrate de operatorul de rețea sau furnizorii de servicii și să le rectifice sau șteargă atunci când ele sunt inexacte, nepertinente sau excesive, sau atunci când ele au fost păstrate pe timpul unei durate excesive.
- (2) Satisfacerea cererilor formulate în baza art. 2 poate fi refuzată, restrânsă sau diferențiată dacă legea o permite sau dacă aceasta constituie o măsură necesară într-o societate democratică pentru:
  - a. apărarea națională și a ordinii de drept a statului și societății, a intereselor monetare ale statului sau reprimarea infracțiunilor penale;
  - b. protecția persoanei în cauză, a drepturilor omului, a libertăților și a îndatoririlor cetățenești.

Art. 7

- (1) Operatorul de rețea și furnizorii de servicii trebuie să ia toate măsurile tehnice și organizatorice adecvate pentru asigurarea securității fizice și logice a rețelei, a serviciilor și a datelor pe care le colectează și le prelucrează și să împiedice orice ingerință sau interceptare neautorizată a comunicațiilor;
- (2) Abonații serviciilor de telecomunicații trebuie să fie informați de riscurile de violare a securității rețelelor și de măsurile prin care ei pot limita aceste riscuri pentru mesajele lor.

Art. 8

a) Anuarul

- (1) Abonații pot refuza, fără să motiveze, ca datele lor cu caracter personal să figureze într-un anuar;

Când legea impune ca anumite date să fie incluse în anuar, abonatul poate cere, justificându-se, excluderea datelor sale;

Când legea impune unui abonat o taxă pentru ca datele sale să nu fie incluse în anuar, aceasta trebuie să fie rezonabilă și nu pentru a influența hotărârea abonatului privind exercitarea acestui drept.
- (2) Datele cu caracter personal conținute în anuar trebuie să fie limitate la datele necesare identificării abonatului particular și să împiedice o confuzie între sau printre diferiți abonați care figurează în anuar.

- (3) În cazul consultării unui anuar electronic, pentru a preveni abuzurile, trebuie utilizate mijloace tehnice adecvate.
- Sunt interzise asocierile de date conținute într-un anuar electronic, împreună cu alte date sau alte fișiere, în afară de cazul când legea o permite sau când aceasta este necesară operatorului de rețea sau furnizorilor de servicii pentru finalități operaționale.
- (4) Datele conținute într-un anuar pot fi folosite de către operatorii de rețea sau furnizorii de servicii în scopul gestiunii unui serviciu de informații pe cereri punctuale. Orice informație trebuie să fie limitată la comunicarea datelor care figurează în anuar. Trebuie luate măsuri împotriva abuzurilor. Serviciul de informații nu trebuie să furnizeze informații cu privire la abonații care nu figurează în anuar, decât dacă au consimțământul lor scris și clar.
- b Utilizarea datelor cu finalități de marketing
- (5) Legea trebuie să stabilească garanții adecvate și să determine condițiile conform cărora datele abonaților pot fi colectate prin telefon sau prin alte mijloace de telecomunicație de către operatorul de rețea, furnizorii de servicii și în scopul de marketing de către terți.
- (6) Elaborarea codului de conduită trebuie să fie încurajată, în scopul asigurării că practica utilizată nu aduce prejudicii abonaților. În particular, legea sau codul de conduită, va trebui să specifice: orele când poate fi apelat prin telefon, natura mesajelor și modul în care ele sunt transmise.
- (7) Marketingul prin telefon sau prin alte mijloace de telecomunicație nu poate fi efectuat asupra unui abonat care și-a exprimat dorința de a nu primi mesaje publicitare. În acest scop, se vor dezvolta mijloace adecvate pentru identificarea abonaților care nu doresc să fie obiectul mesajelor publicitare prin telefon.
- (8) Apelurile automate, vizând transmiterea mesajelor preînregistrate de natură publicitară, nu pot fi transmise decât abonaților care și-au dat consimțământul lor expres și clar furnizorilor acestui serviciu. Abonatul își poate retrage consimțământul său în orice moment.
- c Facturarea detaliată
- (9) Operatorul de rețea și furnizorii de servicii nu trebuie să pună la dispoziția unui abonat facturi care detaliază numerele de abonați apelate, decât la cererea sa. Trebuie să se țină cont de viața privată atât a co-utilizatorilor, cât și a corespondenților.
- (10) Datele necesare facturării nu trebuie să fie păstrate de către operatorul de rețea sau de către furnizorii de servicii pe timpul unei durate care depășește termenul necesar plății, avându-se totuși în vedere eventuala necesitate de păstrare a datelor pe timpul unei durate rezonabile, în vederea reclamațiilor legate de facturare sau dacă dispozițiile legale solicită păstrarea acestor date mai mult timp.
- d Telefonie internă
- (11) Abonații vor trebui să fie informați, prin mijloace adecvate, de faptul că datele rezultate din utilizarea unui telefon sunt colectate și prelucrate de către titularul liniei. Datele trebuie să fie șterse imediat după achitarea facturii.
- e Transferul de apel
- (12) Trebuie studiată posibilitatea utilizării unor mecanisme, care să permită unui abonat terț să obțină anularea unui transfer de apel în caz de dezacord.
- (13) Atunci când, conform dispozițiilor art. 3.4, este autorizată interceptarea comunicațiilor, supravegherea sau interceptarea apelurilor intrate și ieșite de la un abonat, măsurile de supraveghere sau de interceptare nu trebuie să se extindă la toate apelurile intrate pe terminalul terțului abonat, ci numai la cele care fac obiectul unui transfer.
- f Telefonie mobilă

- (14) În furnizarea și utilizarea unui serviciu de telefonie mobilă, operatorul de rețea și furnizorii serviciului, trebuie să informeze abonații de riscurile de violare a secretului corespondenței, care pot însoți utilizarea rețelelor de telefonie mobilă, în special în absența criptării comunicațiilor. Trebuie să fie puse la punct mijloace care să permită criptarea comunicațiilor lor sau să ofere garanții echivalente abonaților rețelei de telefonie mobilă.
- (15) Va trebui să se acorde atenție necesității de a se asigura ca facturarea utilizării unui telefon mobil să nu ceară înregistrarea datelor, care arată localizarea foarte precisă a abonatului sau a părții apelate în momentul utilizării sale.